

De bouw Een topsector?!

Ben Dankbaar

InnoTeP 2015

leap
The Innovation Agency

Regionaal Nijmeegs
Centrum voor Technologie

Institute for Management Research
Radboud University

COMMERCIALS

Onze sponsoren

- Institute for Management Research
  - Robert Kok, Paul Ligthart
- Regionaal Nijmeegs Centrum voor Technologie
  - Joost Bouman
- Leap. The Innovation Agency
  - Chris de Ruijter

leap
The Innovation Agency

Regionaal Nijmeegs
Centrum voor Technologie

Institute for Management Research
Radboud University

De bouw Een topsector?!

Ben Dankbaar
InnoTeP 2015

leap
The Innovation Agency

Regionaal Nijmeegs
Centrum voor Technologie

Institute for Management Research
Radboud University

Conjunctuurgevoelig

Gerealiseerde productie bedrijfstak bouwnijverheid 2005-2012

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	<i>in mln euro's, prijsniveau 2012, excl. BTW</i>							
Woningen								
· nieuwbouw	12.699	13.664	14.334	14.262	12.465	10.246	11.107	9.696
· groot onderhoud	6.583	6.912	7.479	7.606	6.842	6.035	6.421	5.882
· klein onderhoud	5.233	5.207	5.348	5.444	5.520	5.476	5.492	5.239
Gebouwen								
· nieuwbouw	7.652	7.782	9.043	9.848	9.178	7.324	7.551	7.121
· groot onderhoud	4.165	4.227	4.709	5.067	4.672	4.242	4.573	4.326
· klein onderhoud	3.607	3.740	3.919	4.041	4.094	4.180	4.121	3.890

Veel kleine bedrijven en zzp-ers

- Na specialistische zakelijke bedrijven en handel telt de bouwnijverheid het grootste aantal bedrijven: meer dan 140.000 in 2014.
  - Ter vergelijking: in de industrie waren slechts een kleine 57.000 bedrijven actief.
- Gesjoemel in het groot (De bouwfraude affaire) en in het klein (veel leed bij de individuele huizenbezitter)
- Weinig middelen voor R&D
- Weinig automatisering en geen spectaculaire productiviteitsgroei
  - Industriële bouw is al heel lang een belofte

Kleine marges

Gemiddelde totale branche

Sector Bouw

Sector Infra

	2012	2013	2012	2013
Bruto omzet per werkende	€ 301.000	€ 310.000	€279.000	€291.000
Toegev. waarde per werkende	€ 67.000	€ 67.000	€ 72.000	€ 72.000
Loonkosten per werkende	€ 58.000	€ 58.000	€ 61.000	€ 63.000
Debiteurentermijn (in dagen)	32	42	51	52
Crediteurentermijn (in dagen)	42	54	66	76
Winstmarge (voor belasting)	1,9%	1,6%	1,4%	1,1%
Rentabiliteit vh totale vermogen	5,3%	4,6%	3,7%	2,4%
Rentabiliteit vh eigen vermogen	13,3%	10,1%	10,6%	5,9%

Wat is een topsector?

- Economische betekenis groot?!
  - De bouw exporteert niet veel
- Samenwerkingsvermogen groot?!
  - Sinds 10 jaar bestaat Bouwend NL
- Innovatievermogen groot!?
  - De bouw doet weinig aan R&D
- Valt onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van EZ?
  - Formeel speelt dat geen rol, maar toch
  - De bouw dus niet!

“Naar een Dynamische Duurzame Delta”

- Ministerie EZ zoekt nieuwe oriëntatie
- Maatschappelijke uitdagingen centraal

Energie besparen

- Als de maatschappelijke uitdagingen centraal komen te staan, kan men niet meer om de bouw heen
- 40 procent van ons primaire energieverbruik gaat naar pure warmte
  - Daar liggen de kansen voor besparing plus vermindering afhankelijkheid van gas
- De doelstelling uit het Nationale Energie Akkoord om jaarlijks 1,5% energie te besparen zal zonder de bouw niet gehaald worden
  - Geen high tech, maar bestaande technieken
  - Niet zo spannend?

Nieuwe materialen en hergebruik

- De bouw is een cruciale partij in de vormgeving van een circulaire economie
- Samenwerking met toeleverende sectoren (chemie) noodzakelijk
- Innovatie in de bouw is innoveren in lange en relatief instabiele ketens
  - De uitdagingen liggen minder in de techniek, maar in de organisatie van de toepassingsprocessen

COMMERCIALS

To help protect your privacy, PowerPoint has blocked automatic download of this picture.

Evenement: Bouwen aan groene ketens

Datum: 7 oktober 2015

Locatie: Honig Complex, Nijmegen

Tijd: 08.30 – 13.00 uur